

Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar
Könyvtártudományi Tanszék
Kaposvár, Guba S. u. 40.

OKTATÓI TEMATIKA

Informatikus könyvtáros szak BA képzés III. évfolyam nappali tagozat digitális könyvtár szakirány

A DIGITÁLIS KÖNYVTÁR SZERVEZÉSE III. Gyűjteményszervezés, archiválás

Oktatási időszak: V. félév

Óraszám: 40 óra

Oktatási forma: előadás és szeminárium

Csoportforma: egész tanulmányi csoport

Értékelési forma: gyakorlati jegy

Terjedelem: 4 oldal

Tantárgyfelelős oktató: Dr. Tószegi Zsuzsanna PhD
egyetemi docens

Előadást vezető oktató: Dr. Tószegi Zsuzsanna PhD
egyetemi docens

Szemináriumvezető oktató: Dr. Tószegi Zsuzsanna PhD
egyetemi docens

Műtermi munkát vezető oktató: –

Gyakorlatvezető oktató: –

Demonstrátor: –

Tanszékvezető:

DR. Nagyné dr. Mandl Erika PhD

Célok

A hallgatók ismerjék meg a digitális könyvtári állomány kialakításának, archiválásának elméleti kérdéseit és gyakorlati tennivalóit.

Feladatok

A digitális könyvtári állomány gyarapítási, katalogizálási, szolgáltatási, megőrzési feladatainak ismerete.

A tantárgy tartalma

Előadások, szemináriumok

HÉT	MUNKAPROGRAM		
ÓRA	MUNKAFORMA	EGYETEMI MUNKA	EGYÉNI FELKÉSZÜLÉS
1.	Előadás/szeminárium	Az információátadás nagy korszakai	Kommunikációs korszakok
2.		A digitalizálás jelentősége a kulturális örökség megőrzése szemszögéből	Írásrendszerek kialakulása
3.		A digitális könyvtár fogalma / szinonimák	Szakirodalom áttekintése
4.		A digitális könyvtárak fejlődése / a Project Gutenbergtől a Web 2.0-ig	Honlapok tanulmányozása
5.		A nemzeti könyvtárak szerepe a digitális korszakban	The European Library
6.		Gyűjteményszervezés a hagyományos és digitális könyvtárban	A különbözőségek összegyűjtése
7.		A digitális könyvtár gyűjteménye Állományalakítás digitális környezetben	Digitális / digitalizált források
8.		A gyűjtemény formai és tartalmi feltárása	Katalogizálási példák gyűjtése
9.		Az elektronikus dokumentumok archiválásának kérdései. A megőrzés dilemmái	Tanulmányok, ajánlások áttekintése
10.		A honlapok, portálok archiválásának problémái Az Internet Archive projekt	Az Internet Archive honlapja
11.		A Nemzeti Digitális Adattár modellje	Az NDA honlapja
12.		A Nemzeti Audiovizuális Archívum gyűjteménye és szolgáltatásai	A NAVA honlapja
13.		Esettanulmány: a Digitális Irodalmi Akadémia	A DIA honlapja
14.		A jövő kihívásai	A félév tanulságai

Követelmények

Az értékelés formája

A félév elfogadásának feltételei

A konzultációkon való jelenlét. Hiányzás legfeljebb egy alkalommal. A kiadott témából házidolgozat készítése és elektronikus formában, határidőre megküldése.

Az aláírás feltételei

A szemináriumokon való aktív részvétel, a házidolgozat, illetve a szemináriumi feladatok megfelelő színvonalú teljesítése.

Értékelés: gyakorlati jegy az ötfokozatú skálán

Kötelező irodalom

Portál program - könyvtárfejlesztési stratégia 2008-2013 <http://ki.oszk.hu/content/portal-program>

Nagymélykúti Balázs: Tartalommegőrzés az interneten – webarchívumok. Szakdolgozat. Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar. Szeged, 2007

Magda El-Sherbini – George Klim: Metaadatok és katalogizálási gyakorlatok. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 53. évfolyam (2006) 2. szám
http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=4306&issue_id=469

Naylor, Bernard: Könyvtár az elektronikus korban : állományépítés és hozzáférés. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 2001. 2. sz. 71-76. p.

Pors, Niels Ole: Felhasználói tanulmányok és a dokumentumok elérhetősége: a gyűjtemény szervezésétől az elérhetőség megszervezéséig <http://www.ace.hu/tudvil/pors.html>

Tószegi Zsuzsanna: A könyvdigitalizálás egyes kérdései. In: Magyar Tudomány, 166. évf. 2006. 11. sz. <http://www.matud.iif.hu/06nov/13.html>

Tószegi Zsuzsanna: A szövegdigitalizálás döntési folyamata. In: Könyvtári Figyelő, 52. évf. 2006. 2. sz. <http://www.epa.oszk.hu/00100/00143/00059/toszegi.html>

Sikeres digitalizálás lépésről lépésre. 1. 2. Gyakorlati útmutató. Kiadta a Minerva Working Group 6. Identification of good practices and competence centres
www.mek.oszk.hu/minerva/html/dok/goodpractice_hun.htm

Rieger, Oya Y.: Preservation in the age of large-scale digitization. A white paper. CLIR, Washington, 2008. <http://www.clir.org/pubs/reports/pub141/pub141.pdf>. Ismerteti Horváth Péter: Archiválás a nagyméretű digitalizálás korában (Fehér könyv). In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 55. évf., 2008. 7. szám http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=4930&issue_id=495

Dobratz, Susanne–Liegmann, Hans–Tappenbeck, Inka: Digitális dokumentumok hosszú távú archiválása. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 49. évf., 2002. 12. szám
http://tmt.omikk.bme.hu/issue.html?issue_id=46

Weitz, Jay: Cataloging Electronic Resources: OCLC-MARC Coding Guidelines. OCLC, 2006 July
<http://www.oclc.org/support/documentation/worldcat/cataloging/electronicresources/default.htm>

A EUROPEANA honlapja:

www.europeana.eu

A The European Library honlapja:

<http://search.theeuropeanlibrary.org/portal/en/index.html>

A MEK honlapja: mek.oszk.hu

A NAVA honlapja: www.nava.hu

A Digitális Irodalmi Akadémia honlapja: www.irodalmiakademia.hu

A Project Gutenberg honlapja: http://www.gutenberg.org/wiki/Main_Page

Az American Memory projekt honlapja: <http://memory.loc.gov/ammem/index.html>

A Project Perseus honlapja: <http://www.perseus.tufts.edu/>

A Gallica honlapja: <http://gallica.bnf.fr/>

Az Internet Archive honlapja: <http://www.archive.org/index.php>

Ajánlott irodalom

Koltay Tibor: Virtuális, elektronikus, digitális. Bp., Typotex Kiadó, 2007.

<http://www.hik.hu/tankonyvtar/site/books/b10095/>

Kora András – Tószegi Zsuzsanna: Az irodalmi Nobel-díj hatása a Neumann János Digitális Könyvtár életére. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 50. évf. 2003. 3. sz.

http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=1771&issue_id=49

Oberhauser, Otto: Hosszú távú digitális archiválás: nemzetközi intézmények és szervezetek könyvtárorientált áttekintése. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 51. évf. 2004. 11. szám

http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3749&issue_id=456

Drótos László: eleMEK – Metaadat-kezelő rendszer digitális gyűjteményekhez. In: Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 52. évfolyam (2005) 2. szám

http://tmt.omikk.bme.hu/show_news.html?id=3847&issue_id=459

Szőnyi Éva: Elektronikus dokumentumok feldolgozása az online katalógus számára. In: Könyvtári Figyelő, 51. évf., 2005. 4.sz.

<http://www.ki.oszk.hu/kf/kfarchiv/2005/4/szonyi.html>

Internetes szakszavak és kifejezések értelmező szótára. Chrome Ball, Győr, 2008.

http://www.chromeball.com/includes/internet_ertelmezo_szotar.pdf

Kaposvár, 2011. szeptember 10.

Dr. Tószegi Zsuzsanna PhD
egyetemi docens